

Uppföljningsbeslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet
sexualitet, samtycke och relationer vid
Sundlergymnasiet i Vårgårda kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i gymnasieskolans undervisning om kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer vid Sundlergymnasiet. Granskningen genomfördes under höstterminen 2024.

Vid granskningen identifierade Skolinspektionen fyra utvecklingsområden som angetts i beslut den 5 november 2024, dnr 2023:8101.

Skolinspektionen har begärt att huvudmannen för Sundlergymnasiet senast den 7 maj 2025 ska redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden. Vårgårda kommun har inkommit med en sådan redovisning den 29 april 2025.

Beslut efter uppföljning:

Skolinspektionen bedömer vidtagna åtgärder på följande sätt:

Utvecklingsområde 1: genomför på alla gymnasieprogram en undervisning som återkommande synliggör hur olika perspektiv hur olika perspektiv på kunskapsområdet hänger ihop och ger eleverna en helhetsbild

Vårgårda kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 2: arbeta med inslag i undervisningen som ger alla elever möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersförtryck samt utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur sexualitet och relationer framställs i medier och andra sammanhang

Vårgårda kommun har påbörjat ett arbete som ligger i linje med Skolinspektionens bedömning av vad som behövs för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 3: utveckla strategier för ett tillitsfullt och inkluderande klassrumsklimat och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Vårgårda kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Utvecklingsområde 4: gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Vårgårda kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att höja kvaliteten på skolenheten.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Bakgrund

Utvecklingsområde 1

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- genomför på alla gymnasieprogram en undervisning som återkommande synliggör hur olika perspektiv på kunskapsområdet hänger ihop och ger eleverna en helhetsbild

Av huvudmannens redovisning framgår att skolenheten har påbörjat ett arbete för att utveckla undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer. Bland annat har lärarna i de gymnasiegemensamma kurserna under ämneskonferenser arbetat med att kartlägga vilka delar inom kunskapsområdet som de behandlar i undervisningen. Kartläggningen har även innefattat arbetsmetoder och i vilken mån det finns en progression för eleverna i innehållets komplexitet. Genom detta arbete har lärarna också identifierat vissa behov av kompetensutveckling, och delar av personalen har därför påbörjat Skolverkets webbutbildning om sexualitet, samtycke och relationer.

Redovisningen visar vidare att huvudmannen har planerat för det fortsatta utvecklingsarbetet. Rektorn har gett lärarna i uppdrag att inför varje nytt läsår föra dialog kring vilka perspektiv inom kunskapsområdet som ska behandlas inom olika kurser. Lärarna ska också diskutera hur de ska undvika upprepningar så att eleverna i stället ges möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper. Rektorn avser sammanställa information om detta för att säkerställa att det finns en planering för hur alla elever ska ges undervisning inom samtliga delar av kunskapsområdet samt identifiera eventuella behov av kompetensutveckling hos personalen. Vidare har rektorn gett en förstelärare i uppdrag att leda en utvecklingsgrupp i syfte att stötta personalen i arbetet med att samordna undervisningen inom kunskapsområdet samt hitta lämpligt undervisningsmaterial.

Huvudmannen redovisar att de vidtagna åtgärderna hittills resulterat i ett ökat samarbete mellan ämneslärarna vad gäller att synliggöra hur kunskapsområdet behandlas i undervisningen samt vilka svårigheter de upplever. De effekter huvudmannen förväntar sig framåt är att lärarnas medvetenhet, kompetens och samplanering inom kunskapsområdet ökar och därigenom leder till en förbättrad undervisning för eleverna.

Utvecklingsområde 2

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- arbeta med inslag i undervisningen som ger alla elever möjligheter att kritiskt granska maktstrukturer kopplade till hedersförtryck samt utveckla ett kritiskt förhållningssätt till hur sexualitet och relationer framställs i medier och andra sammanhang

Av huvudmannens redovisning framgår att huvudmannen har påbörjat ett utvecklingsarbete avseende det identifierade utvecklingsområdet. Bland annat har lärarna genomfört en kartläggning av undervisningens innehåll i dessa avseenden och därigenom också identifierat behov av kompetensutveckling vad gäller hedersförtryck och oskuldsnormer. Delar av personalen har därför påbörjat Skolverkets webbutbildning om sexualitet, samtycke och relationer, vilken innefattar området hedersrelaterat våld och förtryck. En förstelärare har också testat och utformat ett lättillgängligt material som lärarna kan använda sig av i undervisningen. Rektorn och skolkuratoren har därtill deltagit i en föreläsning av Rädda barnen som bland annat behandlat hur elevhälsan och olika material kan användas i undervisningen om hedersrelaterade frågor.

Av redovisningen framgår att huvudmannen även fortsättningsvis avser att avsätta tid för lärarnas fortbildning och gemensamma dialog kring undervisningen, bland annat avseende hur eleverna ska ges möjlighet att bredda och fördjupa sina kunskaper inom området. Den tillsatta utvecklingsgruppen har i uppdrag att stödja lärarna i arbetet. Huvudmannen planerar också att samverka med ideella föreningar och företag för att undervisningen ska basera sig på aktuell kunskap.

Av redovisningen framgår att de vidtagna åtgärderna kommer att utvärderas och att huvudmannen på längre sikt förväntar sig att den undervisning eleverna får inom sexualitet, samtycke och relationer ska förbättras så att den blir aktuell, nyanserad och fördjupad.

Utvecklingsområde 3

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- utveckla strategier för ett tillitsfullt och inkluderande klassrumsklimat och arbeta med insatser som hävdar de värden läroplanen anger

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har utvecklat sitt arbete med att skapa ett inkluderande och respektfullt klassrumsklimat. Lärarna har under våren 2025 fört diskussioner utifrån olika case om hur de kan utveckla sina strategier att skapa ett inkluderande samtalsklimat där eleverna kan ställa frågor och pröva sina tankar. De samverkar också i ämnesgrupper för att tillsammans utveckla strategier för att prata om känsliga ämnen och fördjupa samtal i ett tryggt klassrumsklimat. Exempelvis arbetar lärarna med en modell för samtal med elever som innefattar att de är nyfikna på elevens perspektiv och lär eleverna att respektera sig själva och andra.

Enligt redovisningen har huvudmannen planerat för ytterligare insatser. Bland annat ska skolan utveckla sina strategier för att tillvarata elevernas erfarenheter och åsikter. Skolan ska också starta ett samarbetsprojekt med ett lokalt företag för att arbeta förebyggande kring rasism, sexism och jämställdhet och därigenom skapa trygghet för eleverna såväl i skolmiljön som i deras framtida arbetsmiljö.

Av redovisningen framgår att skolan, utifrån de diskussioner som personalen fört, har inlett ett systematiskt arbete med att skapa en öppen och inkluderande dialog i klassrummet. Huvudmannens förväntningar på längre sikt är bland annat en minskning av diskriminering och trakasserier bland eleverna, att relationen mellan lärare och elever stärks samt att eleverna upplever klassrumsmiljön och skolmiljön tryggare och mer stödjande.

Utvecklingsområde 4

Bedömningen var att ett utvecklingsarbete behövde inledas inom följande:

- gör eleverna delaktiga i utformningen av undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer

Av huvudmannens redovisning framgår att skolan har utvecklat sitt arbete med elevernas delaktighet i undervisningen om sexualitet, samtycke och relationer genom att lärarna inventerar elevernas förkunskaper, behov och

önskemål inför planeringen av arbetsområden samt låter eleverna utvärdera avslutade arbetsområden.

Huvudmannen har också planerat för att ytterligare stärka elevernas inflytande i skolans arbete med sexualitet, samtycke och relationer genom att exempelvis involvera elevkåren och trygghetsgruppen i planering av temaarbeten.

Vidare redovisar huvudmannen att utvecklingsarbetet hittills lett till att lärarna i högre grad planerar undervisningen utifrån elevernas förkunskaper och att elevernas ökade inflytande över undervisningen har fördjupat deras kunskaper inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer.

På Skolinspektionens vägnar

Ewa Mölleryd
Uttredare

Lena Johansson
Föredragande

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: [Gymnasieskolans arbete med kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer \(skolinspektionen.se\)](https://www.skolinspektionen.se/gymnasieskolans-arbete-med-kunskapsområdet-sexualitet-samtycke-och-relationer)

Författningsstöd

Bedömningsområde Återkommande och aktuell undervisning

Författningsstöd

16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen [2010:2039].

Lgy 11, avsnitt 2.6, *Rektorns ansvar*.

Bedömningsområde Ämnesintegrerad och fördjupande undervisning inom gymnasiegemensamma ämnen

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Riktlinjer*.

Bedömningsområde Kritiskt förhållningssätt och förmåga att fatta egna beslut

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Gymnasieskolans uppdrag*.

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål*.

Bedömningsområde Öppet förhållningssätt och tillitsfullt klassrumsklimat

Författningsstöd

1 kap. 5 § skollagen.

Proposition 2009/10:165, *Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet*, s. 634.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet*.

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, En likvärdig utbildning.*

Lgy 11, avsnitt 2.1, *Kunskaper, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Mål.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Bemötande och insatser som hävdar de värden som läroplanen anger

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Förståelse och medmänsklighet.*

Lgy 11, avsnitt 1. *Skolans värdegrund och uppgifter, Saklighet och allsidighet.*

Lgy 11, avsnitt 2.2, *Normer och värden, Riktlinjer.*

Bedömningsområde Elevdelaktighet

Författningsstöd

Lgy 11, avsnitt 2.3, *Elevernas ansvar och inflytande, Riktlinjer.*